

Samen werken aan
toekomstbestendige
verpleegzorg.

2e Voortgangsrapportage Waardigheid en trots voor de toekomst

*Periode
1 november 2023 tot
1 maart 2024*

Aanleiding en achtergrond programma

WOZO

Vergrijzing, toename van complexere zorgvragen en het groeiend personeelstekort vragen om een andere organisatie van zorg en ondersteuning. De overheid heeft in het programma WOZO (Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen) actielijnen beschreven om de gewenste beweging richting de toekomst te realiseren. In actielijn 3, passende Wlz-zorg, ondersteunt het programma *Waardigheid en trots voor de toekomst* zorgaanbieders in de langdurige zorg bij deze transitie.

Waardigheid en trots voor de toekomst

In het programma *Waardigheid en trots voor de toekomst* (gestart in maart 2023) doen we dit vanuit kennisorganisatie Vilans door kennis en goede voorbeelden te delen, samen leren binnen of tussen organisaties te stimuleren en door organisaties te ondersteunen bij het toepassen van deze kennis. Zo maken we leren en veranderen onderdeel van de dagelijkse routine, waarmee we de verpleegzorg toekomstbewust, toekomstbestendig en toekomstbehendig maken.

www.waardigheidentrots.nl

Programma-aanpak

Vanuit kennis en door het delen van goede voorbeelden zetten we de beweging in naar toekomstbestendige zorg aan de hand van de volgende stappen:

Kennis toegankelijk maken

Om goed aan te sluiten bij de vragen en behoeften die in de praktijk leven, halen we vragen op uit de praktijk. Er wordt binnen het programma kennis verzameld die antwoord geeft op deze vragen, onder andere met onderzoek. Deze kennis wordt tot een toegankelijk en toepasbaar kennisproduct gemaakt.

Verspreiden van kennis

Daarnaast richt het programma zich op het verspreiden van kennis. Dit gebeurt via de website, nieuwsbrieven en social media.

Maar ook via verschillende bijeenkomsten, zoals webinars en congressen. Verder wordt het samen leren in de sector gestimuleerd door het faciliteren en organiseren van lerende netwerken en leergangen.

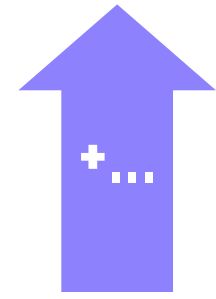
Toepassen van kennis

Tot slot wordt de bestaande kennis toegepast in ondersteuningstrajecten. Dit kan in groepsverband via LeerDoeDeel-trajecten of één-op-één waarbij organisaties door coaches op maat worden ondersteund bij het toepassen van kennis en werkwijzen die bijdragen aan toekomstbestendige verpleegzorg.

Hoogtepunten van afgelopen periode in beeld

Op alle onderdelen van het programma is in de afgelopen periode (november '23 - februari '24) vooruitgang te zien ten opzichte van de eerste rapportage van 1 november 2023. De voortgang wordt in deze rapportage weergegeven met de paarse pijlen, zoals deze hiernaast.

Lerende netwerken

8 nieuwe lerende netwerken

2 nieuwe LeerDoeDeeltrajecten
(binnenkort start er nog één)

Kennisproducten

16 tools

18 nieuwsberichten

17 praktijkvoorbeelden

Onderzoeken

2 onderzoeken afgerond

Vragen uit het veld

138 vragen uit het veld

Bijeenkomsten

35 bijeenkomsten

Maatwerkondersteuning

24 nieuwe trajecten

Bereik

453.337 views

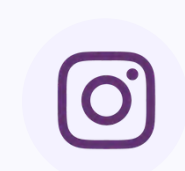
324.556 website weergaven

31.717 views

18 nieuwsbrieven

12.166 views

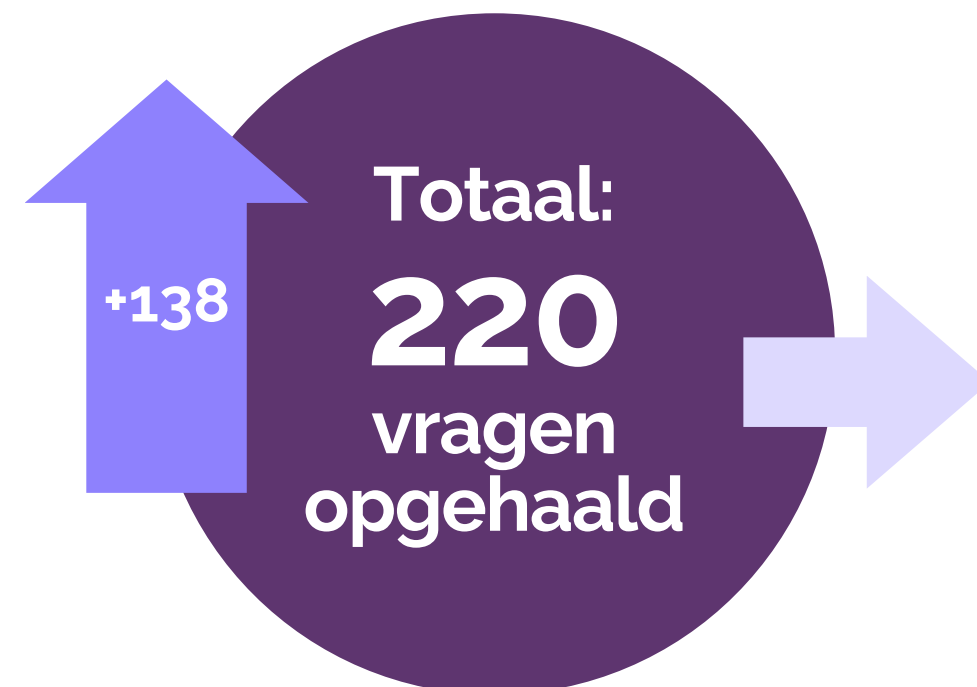
NOV
2023

FEB
2024

Vragen uit het veld ophalen

Vragen zijn opgehaald bij bezoekers van het congres *Waardigheid en trots voor de toekomst 2023*, bij deelnemers aan bijeenkomsten, webinars en leergangen, via de website en in de trajecten. Waar mogelijk zijn deze vragen beantwoord of wordt er kennis ontwikkeld om de vragen in de toekomst te kunnen beantwoorden. De afgelopen periode zijn 138 vragen opgehaald.

Aantal opgehaalde vragen per thema en voorbeeldvragen

Samenwerken met informele zorg:

- Hoe ziet een succesvolle samenwerking tussen vrijwilligers en zorgprofessionals eruit?
- Hoe kunnen we zorgen voor bewustwording en voor de juiste vaardigheden van zorgprofessionals?

Langdurende zorg thuis:

- Hoe pas je reablement toe met je VPT-team?
- Hoe zorg je voor een goede samenwerking met de huisarts en de specialist ouderengeneeskunde?

Werken aan kwaliteit:

- Wat is een passende manier om te auditen binnen onze organisatie?
- Hoe kan er methodisch gewerkt worden met een zorgleefplan?

Arbeidsmarkt, samen anders werken:

- Hoe kunnen we voldoende begeleiding geven aan anders-geschoolden of zij-instromers?
- Hoe en wanneer voelen zorgprofessionals zich gewaardeerd?

Technologie en digitale zorg:

- Hoe betrek je het netwerk van de cliënt en de cliënt zelf in digitalisering?
- Hoe kunnen we verschillende technologische systemen en applicaties beter met elkaar koppelen?

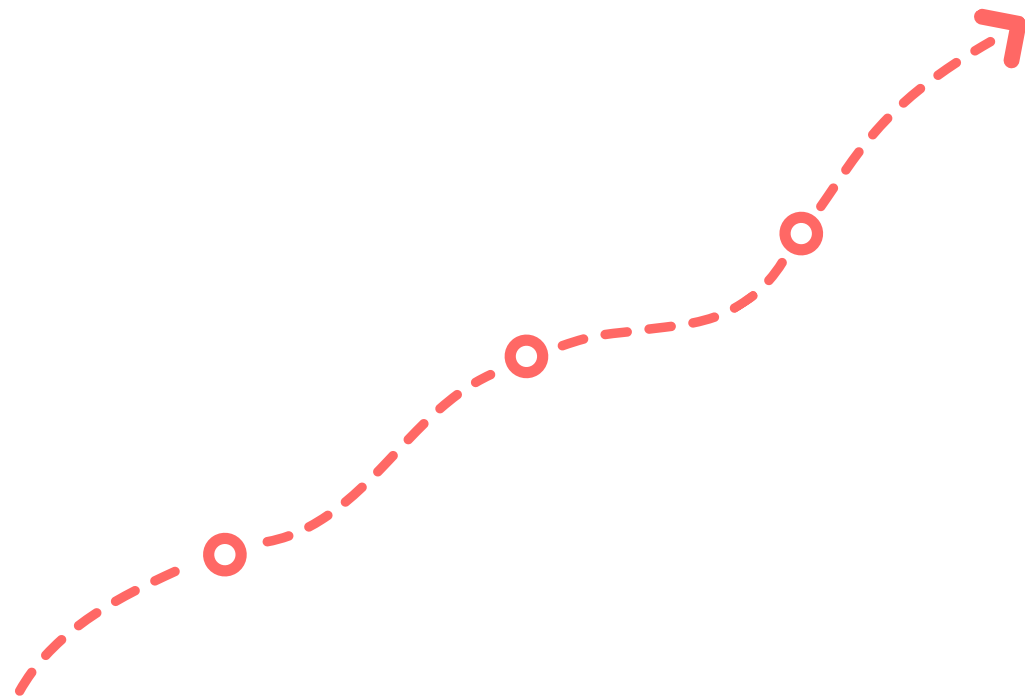

Toekomstbewust

- Hoe kunnen we inzicht krijgen in de behoeften van toekomstige Nederlanders/ouderen/jongeren?
- Hoe komen we los van bestaande beperkende aannames over de (toekomst van) zorg?

Onderzoeken

Binnen *Waardigheid en trots voor de toekomst* worden diverse onderzoeken uitgevoerd om kennis te verzamelen en beter te begrijpen wat werkt in de sector en waarom. De afgelopen periode zijn er 2 onderzoeken afgerond. Momenteel lopen er nog 6 onderzoeken.

2
onderzoeken
afgerond

6
lopende
onderzoeken

Afgeronde onderzoeken

- Interviews over samen zorgen met naasten
 - Kennisproduct - Tool: 11 tips voor samen zorgen
- Narratief onderzoek naar lerende organisaties
 - Leren en ontwikkelen om te komen tot een toekomstbestendige organisatie: hoe ziet dat eruit?

Lopende onderzoeken

- Praktijkonderzoek naar het implementeren van kennis
- Interviews over het gebruik van in bijeenkomsten opgedane kennis in de dagelijkse zorgpraktijk
- Actieonderzoek naar goede samenwerking tussen formele en informele zorgverleners
- Vragenlijst 'doorbraakmomenten' in verandertrajecten: wat maakte echt het verschil?
- Systematic review naar kenmerken van en factoren voor een 'lerende organisatie'
- Onderzoek naar impact van leergang Langdurende zorg thuis

Thema's om toekomstbewust te worden

Waardigheid en trots voor de toekomst biedt kennis en deelt goede voorbeelden over thema's die bijdragen aan toekomstbestendige verpleegzorg.

Per thema halen we kennis op en verzamelen we goede voorbeelden uit de praktijk. Deze zijn terug te vinden in de kennisdossiers / wegwijzers per thema op de [website](#).

We bouwen bij het bundelen van deze kennis en producten voort op de kennis en producten die zijn ontwikkeld in het programma *Waardigheid en trots op locatie*. Daarnaast werken we nauw samen met andere programma's van Vilans en met de systeemspelers zoals Actiz, Zorginstituut Nederland, Zorgverzekeraars Nederland, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, en vele anderen.

De volgende pagina's bieden een greep uit de ontwikkelde kennisproducten.

Meer dan
50
nieuwe
producten

Kennisdossiers en tools

Samenwerken met informele zorg

- Kennisdossier: **Informele zorg**
 - Toolbox: Samenwerken met informele zorg
 - Video: Gelijkwaardig samenwerken met informele zorg
 - Artikel: Beter samenwerken met familie in de verpleegzorg: vijf interventies
 - Tips en handvatten: Samenwerken met de eerste contactpersoon van een bewoner:
 - Tool: Het FamilieStartGesprek
 - Tool: Communicatieplatforms voor mantelzorgers en zorgverleners
 - Tool: 11 tips voor samen zorgen

Langdurende zorg thuis

- Kennisdossier: **langer thuis**
 - Wegwijzer: Langdurende zorg thuis
 - Artikel: 6 gespikkelde woonvormen maken samenredzaamheid al mogelijk
 - Handreiking: 5 stappen voor het intakegesprek van VPT in de wijk
 - Tool: 9 tips over samenwerken met huisarts bij langdurende zorg thuis

Werken aan kwaliteit

- Kennisdossier: **Methodisch werken**
 - Inspiratiebox: Methodisch werken
- Kennisdossier: **Inzicht in kwaliteit**
 - Tool: Verhalend leren en verbeteren
- Nieuws: Samenwerking met Agora
 - Artikel: Ga zelf het gesprek aan over levensvragen

Kennisdossiers en tools

Arbeidsmarkt

- **Kennisdossier:** Zorgtalent van de toekomst
- **Kennisdossier:** Vitale medewerkers
- **Kennisdossier:** Strategisch personeelsbeleid
- **Kennisdossier:** Zeggenschap
 - Nieuws: Dag van het werkplezier in de zorg: Stuur een (digitale) waarderingsskaart
 - Artikel: Aandacht als sleutel tot het tegengaan van verzuim en verloop

Technologie en digitale zorg

- **Kennisdossier Zorgtechnologie**
 - Stappenplan: Hoe kom je tot een gedragen koers op innovatie?
 - Artikel: Hier houd je rekening mee bij inzet technologie bij volledig pakket thuis
 - Artikel: Inzicht in zorgprocessen levert veel op: maar hoe pak je dat aan?
 - Tool: Kennisbank digitale zorg: overzicht van verschillende toepassingen digitale zorg

Toekomstbewust

- **Kennisdossier Toekomst verpleegzorg**
 - Nieuws: Hoe dichten we de zorgkloof?
 - Artikel: Oudewater bouwt aan toekomstbestendige gemeenschap
 - Tool: Reframen door om te denken vanuit de toekomst
 - Tool: Toekomstkompas
 - Tool: Gesprekskaarten Toekomstpraat
 - Tool: Praatplaat: Inzichten van zorgmedewerkers voor de toekomst

Online kennis verspreiden

De website, social media en de wekelijkse nieuwsbrief van *Waardigheid en trots voor de toekomst* hebben een groot bereik en zijn een krachtig middel om kennis te verspreiden.

LinkedIn is daarbij een belangrijke graadmeter om te zien wat er leeft binnen de sector en welke onderwerpen interessant gevonden worden.

Op de website waren de meest bezochte pagina's van afgelopen periode:

- FamilieStartGesprek
- Generiek kompas 'Samenwerken aan kwaliteit van bestaan'
- Wegwijzer langdurende zorg thuis.

Totaal aantal sinds start programma

Afgelopen periode:

- 453.337 bereik LinkedIn
- 31.717 bereik Facebook
- 12.166 bereik Instagram
- 18 nieuwsbrieven
- 324.556 paginaweergaven website

Maatwerkondersteuning

Op verzoek van zorgaanbieders kunnen wij ondersteuning op maat bieden bij vraagstukken die spelen in de organisaties. Dit doen we vanuit de richting en de onderwerpen die organisaties zelf kiezen.

Tijdens deze maatwerkondersteuning maken we gebruik van kennis en goede voorbeelden, dit doen we vanuit de uitgangspunten van WOZO; "zelf tenzij, thuis tenzij en digitaal tenzij". De afgelopen periode hebben 24 organisaties zich hiervoor aangemeld.

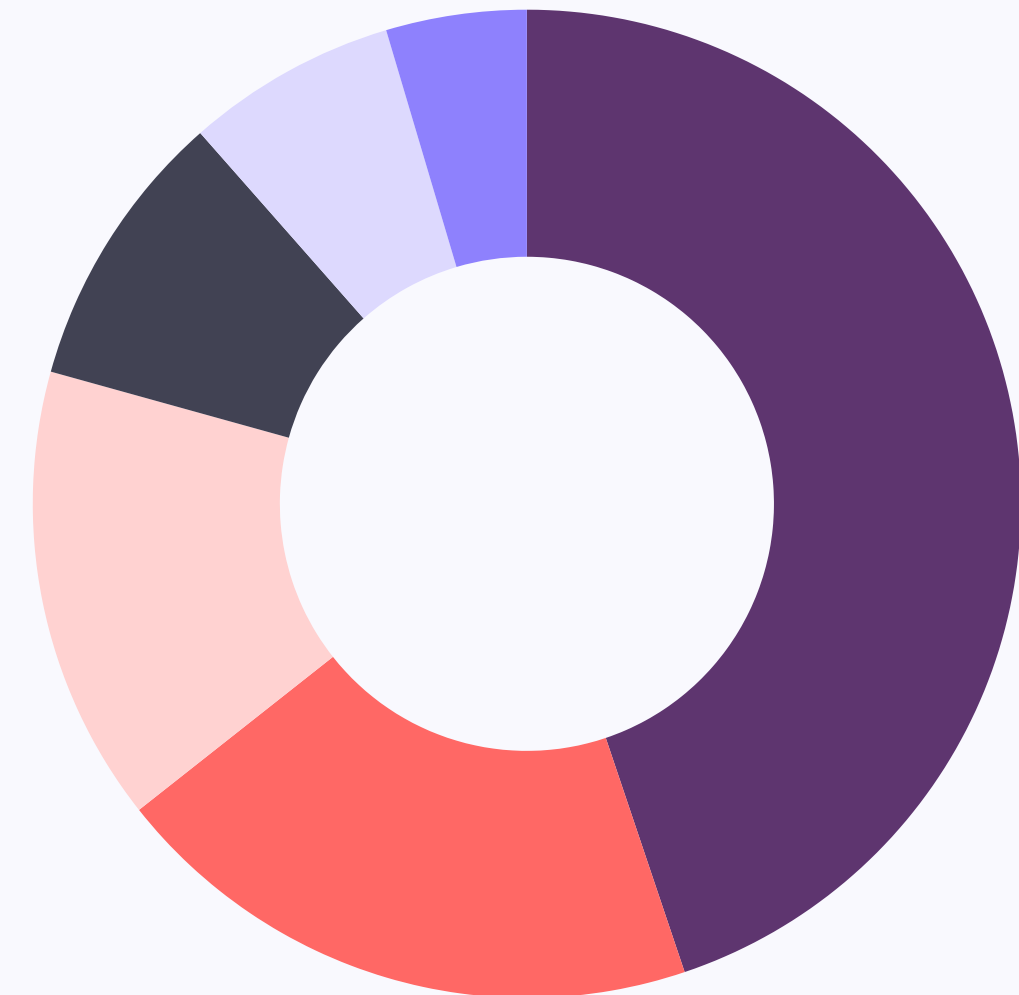
Na aanmelding volgt er een intakefase waarin organisaties kiezen aan welke thema's zij willen werken. Diverse organisaties gaan aan de slag met meerdere thema's tegelijkertijd. Deze combinaties zijn het meest gekozen:

- Samenwerken met informele zorg + Langdurende zorg thuis
- Samenwerken met informele zorg + Technologie en digitale zorg
- Samenwerken met informele zorg + Arbeidsmarkt: samen anders werken

Thema's van de opgestarte maatwerkondersteuning

- Samenwerken met informele zorg (45%)
- Werken aan kwaliteit (20%)
- Langdurende zorg thuis (15%)
- Technologie en digitale zorg (9%)
- Arbeidsmarkt: samen anders werken (7%)
- Toekomstbewust (4%)

Bijeenkomsten, webinars, dialoogsessies en een leergang

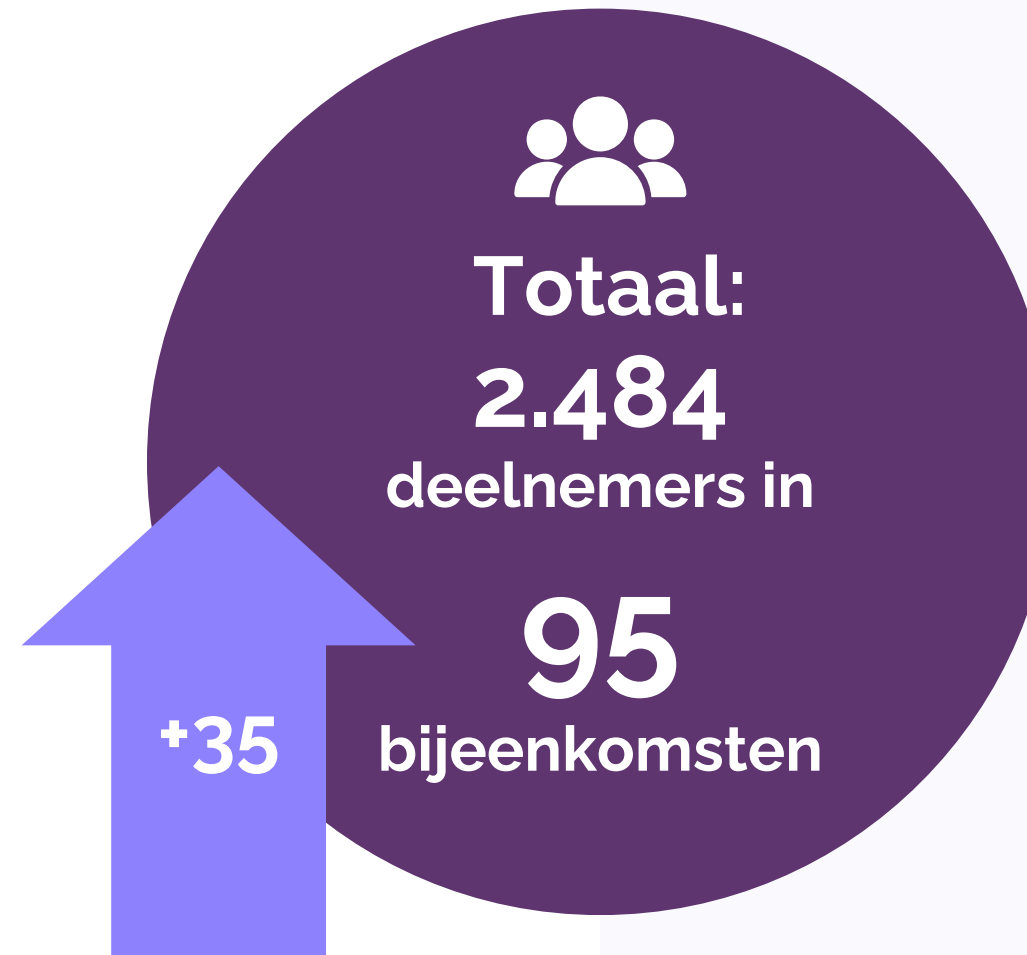
Er zijn bijeenkomsten, webinars en dialoogsessies op verschillende thema's en voor verschillende doelgroepen georganiseerd. De afgelopen periode waren er **35 bijeenkomsten**.

Vanuit het programma bieden we onder andere een Leergang Langdurende zorg thuis aan. De leergang omvat Volledig Pakket Thuis (VPT), Modulair Pakket Thuis (MPT) en Persoonsgebonden Budget (PGB) in de Wet langdurige zorg en bestaat uit een basismodule en 8 verdiepende modules. Wegens groot succes is de basismodule al 6 keer gegeven en de verdiepende modules zijn allemaal al 4 keer gegeven.

**Leergang
Langdurende
zorg thuis**

Meer dan
500
deelnemers

- Basismodule al **6 keer** gegeven
- **8** verdiepende modules zijn al **4 keer** gegeven

Voorbeelden van de bijeenkomsten:

- Digitale zorg voor VPT in geclusterde woonvormen
- Bestuurdersbijeenkomst
- VPT in de wijk en het samenspel met informele zorg
- VPT en de samenwerking met de huisarts en medisch behandelaars
- Voorlichtingsbijeenkomsten
- VPT in de wijk en een passend team formeren
- Leven en ondersteuning in de toekomst: Hoe dan?
- Contractuitbreiding binnen de zorg
- Gelijkwaardig samenwerken met vrijwilligers
- Gelukkig en gezond werken in de zorg van morgen: Hoe dan?

Lerende netwerken

In het programma ondersteunen en faciliteren we netwerken voor verschillende doelgroepen op verschillende thema's, waarbij samenwerking en leren van elkaar centraal staan.

Lerende netwerken zijn (online) bijeenkomsten waarin zorgprofessionals van verschillende organisaties samenkomen om kennis en ervaringen te delen over vragen of thema's die zij tegenkomen in hun werk.

Een deel van de lerende netwerken is opgericht in het voorgaande programma *Waardigheid en trots op locatie* en krijgt een vervolg in het huidige programma.

In de afgelopen periode zijn er 8 nieuwe lerende netwerken bij gekomen, waarvan 3 netwerken voor VPT in de wijk, 1 voor geclusterd VPT, 1 voor VPT ambassadeurs, 2 welzijn netwerken en 1 netwerk voor communicatieadviseurs.

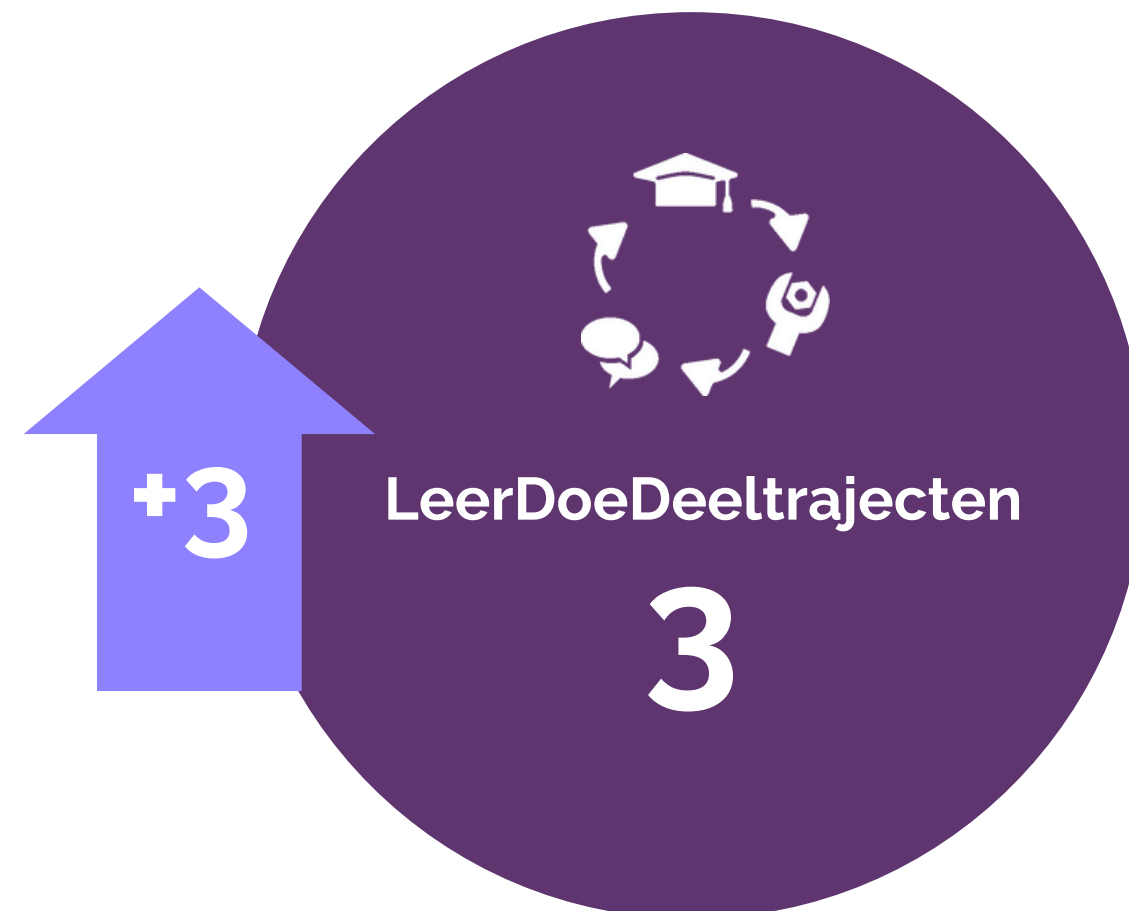
Soorten netwerken

- **10 netwerken Kwaliteit voor kwaliteitsverpleegkundigen**
- **7 netwerken Langdurende zorg thuis:**
 - 4 voor VPT in de wijk
 - 1 voor VPT geclusterd
 - 1 ambassadeurs netwerk VPT
 - 1 voor reablement (in oprichting)
- **3 netwerken Informele zorg:**
 - 2 voor welzijn netwerken
 - 1 voor vrijwilligers coördinatoren
- **2 netwerken Arbeidsmarkt**
 - 1 voor teamcoaches
 - 1 voor kleine zorgorganisaties
- **1 netwerk voor Communicatieadviseurs**

LeerDoeDeeltrajecten

In een LeerDoeDeeltraject gaan organisaties samen in een kleine groep aan de slag met een implementatievraagstuk op een thema.

In deze trajecten staan onderling leren én leren van de experts en coaches centraal. Als het nodig is wordt op verschillende niveaus ondersteuning geboden in de dagelijkse praktijk. De afgelopen periode is een start gemaakt aan 3 van deze trajecten, waarvan er 1 nog in aanmeldfase is.

Thema's waar een LeerDoeDeeltraject over worden aangeboden zijn:

Thema: Samenwerken met informele zorg

Samenwerken met informele zorg

- Deelnemende organisaties: 11

Thema: Werken aan kwaliteit

Het Goede gesprek: zingeving in de palliatieve zorg

- Aantal aanmeldingen (tot 1-3-'24): 9

Thema: Technologie en digitale zorg

Slimmer benutten van data uit zorgalarmeringssystemen (in aanmeldfase)

Beschouwing

De beweging die met WOZO is ingezet is duidelijk terug te zien in het programma *Waardigheid en trots voor de toekomst*. We zien een beweging naar voren met meer nadruk op zorg thuis en de inzet van informele zorg. We zien dat zorgaanbieders veelal beschikken over een toekomstvisie die aansluit op het WOZO gedachtengoed. Tegelijkertijd blijft de daadwerkelijke concretisering daarvan vaak een uitdaging. Binnen het programma ontvangen steeds meer zorgaanbieders ondersteuning hierbij.

Wat valt op?

Allereerst:

- het grote aantal kennisvragen dat wordt gesteld vanuit de zorgaanbieders;
- toename in bereik van de sector via social media;
- de grote belangstelling voor praktische kennisproducten als wegwijzers en leergangen.

Daarnaast de nadrukkelijke behoefte aan maatwerkondersteuning op de veranderkracht en het toepassen van kennis. Waarbij het benutten van bewezen voorbeelden contextafhankelijk is.

Wisselend van het één op één kopiëren tot aan het dienen ter inspiratie en het gebruiken van de geleerde lessen.

Beschouwing en voortuitblik

Ook binnen het programma passen we toe wat door anderen al goed is ontwikkeld. Om die reden zoeken we steeds meer de samenwerking met andere kennispartners. Dit jaar zijn we een samenwerking gestart met: **Agora, Reablement Nederland en Palliatieve Zorg Nederland.** Zij leveren ook in de toekomst een belangrijke inhoudelijke bijdrage aan het programma.

Vooruitblik

Het afgelopen jaar heeft vooral in het teken gestaan van het opbouwen van het nieuwe programma *Waardigheid en trots voor de toekomst*. Nu dat in de steigers staat is er ruimte om vooruit te kijken en aan te scherpen waar nodig en wenselijk is. Zo zal er meer focus komen op aanbieders die zorg thuis bieden en kleine aanbieders. Het aanbod van leergangen en ondersteuning op maat wordt uitgebreid op basis van de beleidsontwikkelingen, de vraag uit de sector en de uitkomsten van monitoring. Hierdoor transformeert *Waardigheid en trots voor de toekomst* zich steeds meer van een programma vóór, naar meer programma mét de sector. Aandacht voor het kwaliteitskompas en de administratieve last binnen ondersteuningstrajecten zijn hier voorbeelden van.

Samen werken aan
toekomstbestendige
verpleegzorg.